

ЛІНА КОСТЕНКО

Троянди
Землі

Ліна Костенко

ПРОМІННЯ
ЗЕМЛІ

ВИДАВНИЦТВО ЦК ЛКСМУ «МОЛОДЬ»
Київ 1957

Ліна Василівна Костенко народилася в 1930 році в наддніпрянському містечку Ржищеві.

З 1936 року жила в Києві, де й закінчила середню школу, а потім навчалась в педінституті. В 1951 році поступила в Московський літературний інститут ім. Горького, який закінчила з відзнакою в 1956 році.

Вірші почала писати ще в дитинстві. Після Великої Вітчизняної війни друкувалась у журналі «Дніпро» та в молодіжних літературних альманахах.

«Проміння землі»— перша збірка молодої поетеси.

* *

Огортають землю замети
і обтяжує горе зайве.
А земля, як годиться планеті,
випромінює тепле сяйво.

Я землі не бачила збоку,
не вела спостережень в ночі,
виміряю віддалі кроком,
бачу сяйво на власні очі.

Коли серпень у росах іскриться,
я тону в степовому теплі,
і здається мені пшениця
золотим промінням землі.

Коли маки у травах жéвріють,
коли хвилями грає море,—
голубе, зелене, рожеве
підіймається сяйво вгору.

А буває, ідеш по світу,
і проходить повз тебе людина
так, неначе проносить квіти
і тобі віддає половину.

Ще і стебла від рук гарячі.
Озирнешся на неї здаля
і збагнеш — на промінь багатша
стала раптом твоя земля.

* *

Я виростала у садах,
де груші достигали теплі,
і курявою лист пропах,
і сочковиті пахли стебла.

Я виростала у полях,
де сонця схід — неначе спалах,
де потрівожена рілля
опівдні м'яко парувала.

Я виростала у лісах,
де сосни рожевіли станом,
де важко падала роса
на голубі лісні поляни.

Я виростала на Дніпрі,
де височіють сині кручі,
де на ніч ставлять ятери
рибалки — люд небалакучий...

І барви тих далеких літ —
куди б не ділася тепер я,
що б не писала,— як відсвіт,
лежать на білому папері.

лист

На одному з малих полустанків я чекаю поїзда зранку. Влаштувалась в кутку на лаві щоб мене не знайшли цікаві. Протяг ма в'їдливий присмак паровозного сизого диму і стойть неумитий присмерк за розхитаними дверима.

Десь там брязкіт і скреготіння, залізничний постійний шум...

Я поклала папір на коліно, я стривожені вірші пишу. Наче прозу пишу — без розбивки на рядків розмаїті пласти, щоб здавалось на перший погляд, що пишу я звичайні листи.

Власне, це недалеко від правди.

Інша форма — той самий зміст. Адресовані людям вірші — найщиріший у світі лист.

СМІХ

На вулиці — я чую крізь вікно —
сміється жінка штучним сміхом.
Мабуть, їй сумно, але жінка хоче,
щоб їй хотілося сміятись.

А я дивлюсь на ріки темних вулиць,
на голови веселих ліхтарів,
одягнені в малі кашкети з жерсті,

і на моє високе підвіконня
каштани білі квіти подають...

А я дивлюсь і думаю про вірші.
Коли їм сумно — хай вони сумують.
Хай тільки не сміються штучним сміхом,
бо ширі люди закривають вікна.

* * *

*

Справжня сила — довше під спудом,
наростає, гартує волю.
Хай міцнішають руки й груди,
щоб підняти велику долю.

Щоб як вийти вже на дорогу,—
не спинятися ні на хвилю,
здобувати тяжкі перемоги
тільки силою — не зусиллям.

Непоспішно йдуть урагани.
Тишиною гроза починалась...
Метушня слабким притаманна.
Безголосим властивий галас.

РАНКОМ

Світанок. Перша електричка.
Вікно рожеве і зелене.
А дівчина з худеньким личком
схиляється весь час до мене...

Ніяковіє, червоніє:
«Даруйте, зміна уночі...»
Та раптом обважніли вії,
заснула на моїм плечі.

Така чутлива, як билинка.
На косах промінь виграє...

Дорогі мої друзі! Скоро моя зупинка.
Обережніше, тихше, пересядьте на місце моє.

В КРАЄЗНАВЧОМУ МУЗЕІ

Квіти, що втратили запах,
вироби із самшиту,
види безмежного моря,
жужмом кинуті ванти,
рідкісні риби і птиці,
підклеєні і зашиті...
Словом, екзотика півдня
в музеїному варіанті.

І раптом в одному залі —
найтяжча прикмета краю:
стоять юнаки і дівчата
од пріви в одному кроці.
Їх били, їм руки в'язали,
штовхали прикладами в прівву —
«Розстріл п'яти комсомольців
у дев'ятнадцятім році».

Видно, місцевий художник
не відав таїнства красок.
Йому не дуже вдавались
відтінки і напівтони:
трава — надмірно зелена,
в морі аж чорні баркаси,

і небо — занадто синє,
і кров — особливо червона.

А може, не в цьому справа.
А може, море шуміло,
баркаси в даль відпливали,
буяли живучі трави.
І просто в останню хвилину,
од смерті в одному кроці,
життя, яке покидали,
здалось особливо яскравим.

художник

Жив колись художник Вернé.
Він друзям своїм сказав:
«Прив'яжіть до щогли мене,
коли буде на морі гроза».

Його прив'язали справді...
Хмари — як чорні віхті,
мечуться хвилі горбаті,
гострять об палубу кіті.
З голови заливають до ніг.
А він вдивлявся — як міг.

Страх мимовільний боров:
химерна була глибина,
і сам корабель — немов
потвора морського дна.

Чутно у реві морському
дикі розкоти грому.
Видно в огні блискавиць
рифи лежать горілиць...

А коли втихомирився вітер,
уляглося море внизу,

взяв художник свою палітру
і почав писати грозу.

Він писав її барвою моря,
шумовинням білої піни,
він робив ескізи суворі
олівцями порід камінних.

На обличчі мінився з муки,
приголомшений, падав ниць,
бо йому обпікали руки
горді спалахи блискавиць.

Кораблі тримав якорями,
а гроза не втрачала снаги
І насили утислася в рами,
не зумівши ввійти в береги...

Є на світі багато історій,
а прохання у мене одне:
«Коли буде гроза на морі,
прив'яжіть до щогли мене!»

шлях

Агей, передні!
Не робіть затору.
Чого спинились?
Вирушайте в путь.
Якщо вам тяжко їхати під гору,—
ті, що за вами, вас переженуть.

Обійдем шлях по висоті обочин,
де квіти мають бурштиновий мед.
...Пробачте, бджоли, ми їх потолочим,
нам конче треба рухатись вперед.

Аби ніхто від ноші не схилився
і не пристав, не вибився із сил...
Бо хто в путі надовго зупинився,
на того шаром осідає пил.

ГЛЯДАЧ

В атаку кинулась рота —
аж почорнів екран.
Під амбразурою дзота
Матросов помер від ран.

Припав до землі плечима,
відкинув руку бліду...
Тихо плаче хлопчина
збоку, в третім ряду.

А потім іде додому,
витирає сльози гарячі,
щоб не здалося ні кому,
ніби він справді плаче.

Мати вийма скатертину,
хлопця до столу кличе.
У вічі глянула сину,
а син ховає обличчя.

На хліба пахучий кусень
сьоза скотилася маленька.
Із лоба пасемце русе
йому відгортає ненька.

«А що ж це з тобою робиться,
моє голуб'ятко міле?»
Голос тримтить у хлопця:
«Мамо, його — убили!»

Хай плаче. Не так все просто.
І ти його не чіпай...

Так плакав і Саша Матросов,
коли загинув Чапай.

* * *

На схилах, трав'янистих і вологих,
кострище розіклали вівчарі.
І падав дим на стомлені дороги,
і зник в туманах тільки на зорі.
Тоді торкнувся хлопець до флюяри.
Теплом війнуло від малих ягнят.
І по-чаклунськи, наче воском ярим,
хтось вилив сонце в небозвід Карпат

МОЯ ПЕРША ЗУСТРІЧ З ГУЦУЛАМИ

Потоки гірські і Қарпати в тумані
Я вперше бачу таку красу,
і вперше чую таке вітання:
«Пані-товаришко, слава Йсу».

Відносно Ісуса я маю сумнів:
коли я родилася, його не було.
А бути панею — дуже сумно,
оскільки пани — соціальне зло.

І що ж робити? Сказати промову?
Людей замало і будній день.
Гуцул чекає, а я — ні слова,
щоб не образився він лишень.

В цю мить, якраз біля нашого дому.
на палицях їхала дітвора,
і всі вітання, що їй відомі,
гукнула: «Привіт, день добрий, ура!»

Гуцул посміхнувся, підняв крисаню
і промовив, уже за дверми:
«Я надто довго був хлопом, пані.
Вони ж народились відразу людьми».

ДОБРЕ ЖИЮ

Звичай — гордість або прикмета...
У Карпатах,
гірському краю,
на питання:

— Як ви живете?
кожен мовить:
— Добре жио.

Може, вмерло дитя єдине,
ворожнеча з другом зайшла,
чи унадився вовк в полонину,
а чи поле вода пойняла,—

все одно в гірському краю
кожен мовить:
— Добре жио!

* * *

*

..

Коли народжується вітер,
то бурею його не зву.
А що, як він не зломить віти,
а тільки здійме куряву?

Притрусить пилом трави, листя,
та так, що трудно буде змить,
що потім з них і злива чиста
брудною цівкою збіжить...

Коли народжується вітер,
то бурею його не зву.
Дивлюсь, як оживають віти,
і просто слухаю траву.

Тремтіння, шелест, наростання --
і вітер бурею вже став...
А я повірю в це остання --
після садів і після трав

.. . *

*

Ріка заховалась під кригу,
в снігах загубила слід.
І тільки в блакитну відлигу
над нею темніє лід.

А десь промерзає море,
без хвиль і вітрів живе.
Над білим його простором
лише хуртовина пливе.

Ну що ж, хай пливе-пропливає,
хай стомить, замучить, обридне,
закрутить в дорозі,— дарма!

Під сніgom таки впадає
ріка, якої не видно,
в море, якого, здається, нема.

* * *

Не оплакуй ні мрій, ні згадок,
загуби своїм прикростям лік...
Щастя треба — на всякий випадок
Сили треба — на цілий вік.

ПЕРШІ КРОКИ

Світ надзвичайно широкий
має укладисті далі.
Від того і перші кроки
майже завжди невдалі.

Безпомічні вірші перші.
Нещасне перше кохання.
Немає ніяких звершень,
а тільки одні поривання.

А потім проходять роки,
з'являється стримана сила.
Поглянеш — а перші кроки
вже й пилом давно притрусило

І смішно тобі, ѹ сердито,
і ти забуваєш часто:
для того щоб добре ходити,
раз десять треба упасти.

КАНАРЕЙКА

Плаття — під колір торішнього листя,
вицвіло мереживо на чепці.

Жінка спинилася.

Ні кроку з місця.

Палиця дрібно тремтить в руці.

Підходжу, дивлюся на неї зблизька.

Під руку беру — обережно ступа...

Лягла біля вуст їй болісна риска:

«Спасибі... Машини... А я сліпа...»

Слово за слово, розговорилась:

«Році в тридцятому, на Дніпрі,

доњка єдина моя втопилася.

І я осліпла о тій порі.

Спасибі людям, в пригоді стали.

Поможуть завжди, лише звернись.

Я добре знала оці квартали».

І посміхнулась гірко: «Колись...»

Колись блукала тут вечорами.

З коханим проходила тут не раз.

Вгорі відчинялися вікна над нами,

і люди з вікон дивились на нас.

«Це ж ми на якій?»
«А! Праворуч звідси
стояла герань на високім вікні,
і ще там була канарейка в клітці...
А є тепер канарейка чи ні?»
І сумно, і радісно раптом стало,
що й досі герань на вікні не зів'яла.

І дивно було, що в моїй столиці,
де цілі квартали згоріли до тла,
жила канарейка, маленька птиця,
співала її жила, і згоріть не могла.

* *

*

^

Є велике щастя — стрічати
теплоту молодих сердечъ,
котрі знають, що є початок,
і не відають про кінець.

Є початок, бо є світанок,
мати, сонце і перший крик,
бо новим було і незнаним
все, до чого ти згодом звик.

А кінця немає, бо зроду,
хоч найдовший вік проживи —
не надивишся ти на води,
не устежиш росту трави.

Не домуєш, і не долюбиш,
не допишеш своїх пісень,
і не все найдорожче згубиш,
і, шукаючи, знайдеш не все.

* *

Буває тяжко впорожні.
Буває легко з тягарами...
Тягар душі — мої пісні —
мені буває легко з вами.

Я з вами в гору піднімусь —
і по дорозі не спочину.
Я з вами в горі засміюсь —
ніхто не знатиме причини.

Моя причина — при мені,
а я — при людях, з їх думками...

Буває тяжко впорожні,
Буває легко з тягарами.

* *

Якщо не можна вітер змалювати,
прозорий вітер на ясному тлі,—
змалюй дуби, могутні і крислаті,
котрі од вітру гнуться до землі.

ВУЛИЦЯ СОЛОВ'НКА

Солов'ї співають повсюди,
але так назвали її,
бо гадали тутешні люди,
що найкращі у них солов'ї.

Позвикалися з їх голосами,
і здається, що з давніх-давен
солов'ї прилітають ті самі,
проростає той самий ромен,
на дзвіниці клекоче галич,
квітнуть мальви із року в рік...

Коли б дітям не марилась далеч,
все б здавалось застиглим навік.

* *

Не навчили мене подруги
про любов говорить небилиці,
і тому я не сохну з туги,
і коханий мені не сниться.

Не навчили мене і мрії,
хто ж то буде моїм коханим,
і якими очима зігріє,
і якими словами зранить.

Не сказали мені дороги,
у якій він живе сторонці,
і тому я не йду до нього
ні при зорях, ані при сонці...

* * *

Вже трави інеєм припали,
і ясен руки опустив...
Та листя ще ж не відкружляло,
і лід озер ще не засклив.

Якщо ж березам при дорозі
стояти зимно серед тьми,
то це, мабуть, не від морозів,
а від передчуття зими...

Зігрій мої, коханий, руки,
закрий кватирку у вікні.
Адже в передчутті розлуки
тепер так холодно мені.

* * *

Сходить сонце, ясний обагрянок
заглядає у вічі мені:
а чи добрий у мене ранок,
чи не плакала я вві сні?

Ранок — добрий.
А ночі, ночі!
Снишся ти і чужі краї...

Плакали сині очі.
Плакали сірі очі.
Плакали чорні очі.
І всі — мої.

* * *

Моє серце, мабуть, болітиме,
Як не стрінемось ми в житті.
Я привітами-самоцвітами
зупинила б тебе в путі.

Вийду в поле, сяду на камені
та й заплачу — така біда мені,
та й заплачу — така біда мені,
що одна я сиджу на камені.

Але хто ж в самоті моїй винен —
чи негоди, чи хуртовини?
Ні негоди, ні хуртовини —
ти єдиний у цьому винен.

ДОБРА ОЗНАКА

Неспокій, туга і нудьга шалена.
А друзям нудьгувати не з руки —
навшпиньки не блукають біля мене,
не співчують слізно...

Навпаки:
вони сміються молодо і щиро,
розвідають тисячі пригод,
не губляться і не втрачають віри
при темній хмарі від чаю мого.
І це ознака найпевніша, мицій,
що не навік ми розлучились, ні!

Інакше наші друзі б не зуміли
так весело сміятись при мені.

ЗАПОВІТНА ГРУША

Коли поїзд із місця рушив,
у вагоні сліпий заспівав:
«Вспоминаю заветную грушу,
под которой тебя целовал...»

І пішов поміж лав у вагоні,
із старим картузом у руці,
і зітхали тітки сердобольні,
відкриваючи гаманці.

Відкривали не поодинці,
хоч мідяк — та кожна дає.
А сліпий зійшов на зупинці,
десь на станції їх проп’є.

Буде тупо сидіть над чаркою,
буде бить кулаком по столу,
буде десь згинеть цигарку,
пальці витерши об полу.

...Певно, дівка жива і здорова,
вийшла заміж, дитя не одно.
А ту грушу спилили на дрова,

бо вже сипалось порохно.
Вже і корінь хробак порушив.
Підрубали її наповал...

«Вспоминаю заветную грушу,
под которой тебя целовал».

НОВОРІЧНИЙ БАЗАР

Кудись відпливає будинок,
бо падає сніг навкіс...
Сьогодні на площі виник
зненацька ялинковий ліс.

Ялинки зросли з нічого.
Ще вчора на місці їх
двірник лопатою човгав,
золою притрушував сніг.

Був тихий будень холодний.
Сьогодні ж тут — метушня,
бо вечір став передоднем
якогось нового дня.

Сьогодні на площі виник
зненацька ялинковий ліс.
Ідуть покупці до ялинок,
і падає сніг навкіс.

Ялини різного зросту
стоять в сніговій імлі.
Не зрубують їх, а просто
відокремлюють від землі.

І робиться їм не тісно,
ялини — одна в одну...

Були б вони справжнім лісом,
якби вони мали коріння,
якби їх було неможливо
купить за дешеву ціну.

ДЕСЯТА ДОРОГА

Коли я буваю вдома,
виходжу на вулицю рідко:
тут навіть дерева знайомі,
і навіть камені свідки.

Знайомі щиро вітають,
знайомі про все питаютъ.
І ловлять на слові свідки:
та хто? та яка? та звідки?

Яка я? Хіба я знаю?
Сумна і розгублена, видно.
А звідки? З далекого краю
приїхала в місто рідне.

Воно і вітає, і мучить,
і кожний день видає
то згадку, то гілку квітучу,
то миле ім'я твоє.

Не хочу тебе стрічати.
Мені говорили друзі,
що ніби я винувата
в твоїй самоті і тузі.

Що ти уникаєш згадок,
а наші місця якомога
обходиш на всякий випадок,
ідеш на десяту дорогу.

Якщо ж тепер врахувати,
що й я їх обходжу по змозі,
боюсь, що ми можем зустрітись
якраз на десятій дорозі.

ЗУСТРІЧ

Я не встигла звернути за ріг,
і зустрілися ми... Прости...
Ти, здається, також не зміг
непомітно мене обійти.

Що ж, минуло чимало літ,
все розвіялось, наче дим...
Привітайся ж зі мною як слід,
як годиться друзям старим.

І нехай не тремтить рука,
і бентежних не треба слів,
щоб розмова, як тиха ріка,
не виходила з берегів.

Щоб на світлу її гладінь
не набігло ніяких бриж,
а якщо і відкинув тінь,
то лише прибережний комиш.

Бо коли потривожить на дні.—
на поверхню піщинки йдуть.
хоч сам по собі дрібні,
та величина з них каламуть.

* * *

Я була маленька і стривожена,
зовсім не уміла мудрувати
і гадала, що на світі можна
вік прожить — як вірші прочитати.

Я читала б зранку та й до ночі,
я б читала широко від душі,
та були до цього неохочі
всі мої малі товариші.

Більше їм подобалось, коли ми
гралися у фанти і квачі,
і з гори стежками польовими
гнали перед себе обручі.

І якщо не потрапляли в зарість —
то як вітер мчалися вони.
І частенько ми тоді врізались
прямо у колгоспні баштани.

Сторож нам показував ломаку,
ми кричали, сторожу на зло,
і, мабуть, не стільки з переляку,
як тому, що весело було...

Ну, а потім, о страшній порі,
зажурились наші матері,
і пожеж багряні язики
потяглися до Дніпра-ріки.

Нас тоді розкидало по світу,
звідали біди не по літах...
І лише недавно, цього літа,
знов була я в пам'ятних краях.

Пригадала дні свої дитячі,
«Виросла,— питаю,— дітвора?»
А мене в долину біля Янчі
провели по березі Дніпра.

Мітку показали на вербині,
широко руками розвели:
— Кажуть люди, десь тут, у долині,
всі живцем закопані були.
Тут Одарка — невисипуща мати,
миротвориця дитячих чвар,
і Лаврін, прислів'ями багатий,
і Кривенко — сивий чоботар.
Тут Юрко і чорноока Хана,
всі твої товариші малі...

Тут земля, а в ній — глибока рана.
Не торкайтесь — боляче землі!

* * *

Доїці випадають нечасто —
поникла трава, поникла...

Ти дуже схожий на щастя,
а я до щастя не звикла.

І знову мовчу наостанку,
дивлюсь, як проходиш мимо...

Так діти малих полустанків
проводять поїзд очима.

* *

Признаватися, може, й не варто,
щоб не зінав ти і щоб не відав,
як, приклавши лінійку до карти,
вимірюю між нами віддаль.
Сантиметри старанно множу.
Кілометри ретельно ділю.
І з усіх підрахунків виводжу,
що, мабуть, я тебе люблю.

* *

Опадає вишневий цвіт
під вагою студених краплин...
Передати б тобі привіт,
та, мабуть, непотрібний він.

Позаносила повінь мости,
похилила трави, роса...
Передати б тобі листи,
та боюся їх написать...

Бо у тебе очі хисткі,
і непевний у тебе сміх...
На землі лежать пелюстки,
То дощі позбивали їх.

* *

За багрецем сповитий обрій —
розкину руки — полену:
Тебе, далекий і недобрій,
своїм навіки наречу.

Скажу:

— Я долю розпитала,
які шляхи лежать в полях.
Лежить шляхів мені чимало,
а серед них — до тебе шлях

Скажу:

— Зумів забрати душу ++
зумій вмістити в береги
всю глибину її зворушень,
всю простоту її жаги

* * *

Так мовчиш, що заслухатись можна,
потонути в м'якій тишині.
І якби не було тривожно,
то чудесно було б мені.

Я не знаю, чи ти вродливий
і чи ти на світі один.
Ти для мене — як справжнє диво,
котре виникло без причин.

Але в серці — пересторога,
і зривається слово: «Іди».
Пізно стрілися наші дороги,
є на них уже інші сліди.

Вірю в серце твоє і волю,
вірю в правду очей твоїх.
Знаю: ти б не спіткнувся ніколи
об каміння моїх доріг.

ОСТРАХ

Очей ворожих, суперечок гострих
ніколи не боялась я.

У мене викликає страх
лиш ніжність і печаль твоя.

Я відвела б тебе рукою,
немов біду свого життя,
немов причину неспокою,
немов можливість каяття.

Якщо життя мое — як нива,
то на її широкім тлі
будь колоском — і, може, злива
тебе прихилить до землі.

Якщо життя із гаєм схоже,—
лише листком на гілці будь:
я сподіватимусь, що, може,
якісь вітри тебе зірвуть.

Будь випадковим, чи злим, шаленим.
Дай смуток, розпач, каяття...

Лиш мрією не стань для мене,
бо це уже на все життя.

* * *

Вечори приходять з-за поля,
розстилають смугасті рядна...

Може б, я й прожила без долі,
а без тебе я жить не ладна...

А світанки ідуть з-за моря,
щоб не снила я, щоб не спала...

А про мене люди говорять,
ніби я тобі світ зав'язала.

* * *

Я додому пишу нечасто,
хоч забралась в таку далечінь.
Заважає мені то щастя,
то розваги, то просто лінь.
Мамо моя, не сумуй...

Щиру правду тобі скажу —
до неправди душа не лежить —
я ніколи в житті не тужу,
бо не маю від чого тужить.
Мамо моя, повір...

Що не день — то радість нова.
Що не будень — то майже свято.
Що не слово — то щирі слова,
бо у мене друзів багато.
Мамо моя, не тужи...

Не спіткнуся на жодній з доріг,
не зазнаю в житті образи...
Як вернуся на рідний поріг —
чи впізнаєш мене відразу?
Мамо моя, не плач...

* * *

Я в людей не проситиму сили,
я нічого в житті не просила,
як не просять гранітні схили,
щоб у спеку дощі їх зросили.

Я в людей попрошу тільки віри
в кожне слово, почуте від мене,
в кожний погляд очей моїх сірих,
в кожну ласку рук нестудених...

* * *

Знову чую російську мову,
мову рідкісної краси...
Прошуміли за вікнами знову
непроглядні брянські ліси.

Обступила темні ялини
полохливих берез юрба.
Їх далеко десь мла поглине,
голуба, голуба, голуба... .

Опустити скло непротерте,
все, що бачиш, душею обнятъ,
і задуматись, і завмерти,
і до самої ночі стоять...

На моє непокрите волосся
опадає легка курява.
Крізь важку вечорову просинъ
проступає вогнями Москва.

* *

Буду ходить — туманіти,
будуть сади гомоніти.

Будутъ стовпи телеграфні густі
тільки тому, що далекій ти.

Будутъ приходить чужі листи,
буде приходить хтось — не ти.

Буду стрічати я — не я,
буде стрічати туга моя.

* * *

Ще трохи — і літ юнацьких
не знайдеш, як вітру в полі.
Дорослою стала зненацька.
Змужнілою стану поволі.

Поволі, поволі, поволі
над серцем здобуду владу —
навчуся не плакати з болю
і в щасті дам собі раду. .

Тоді не подумай, друже,
що вже відшуміли зливи,
що серцем я стала байдужа
і словом стала зрадлива.

Ти знаєш — вёлікі ріки,
спокійні, глибокі, холодні —
в собі затаїли навіки
і вир, і каміння підводне.

То хай же літа юнацькі
зникають, як вітер в полі...
Дорослою стала зненацька.
Змужнілою стану поволі.

З МІСТ

Огортають землю замети	3
Я виростала у садах	5
Лист	6
Сміх	7
Справжня сила — довше під спудом	8
Ранком	9
В краєзнавчому музеї	10
Художник	12
Шлях	14
Глядач	15
На схилах трав'янистих і вологих	17
Моя перша зустріч з гуцулами	18
Добре жио	19
Коли народжується вітер	20
Ріка заховалась під кригу	21
Не оплакуй ні мрій, ні згадок	22
Перші кроки	23
Канарейка	24
З велике щастя стрічати	26
Буває тяжко впорожні	27
Якщо не можна вітер змалювати	28
Вулиця Солов'їнка	29
Не навчили мене подруги	30
Вже трави інеєм припали	31
Сходить сонце, ясний обагрянок	32
Найрідніше моє Підмосков'я	33
Нема кому сказати	34
Моє серце, мабуть, болітиме	35
Добра ознака	36
Заповітна груша	37
Новорічний базар	39
Десята дорога	41
Зустріч	43

Я була маленька і стривожена	44
Дощі випадають нечасто	46
Признаватися, може, й не варто	47
Опадає вишневий цвіт	48
За багрецем сповитий обрій	49
Так мовчиш, що заслухатись можна	50
Острах	51
Вечори приходять з-за поля	52
Я додому пишу нечасто	53
Я в людей не проситиму сили	54
Знову чую російську мову	55
Буду ходить — туманіти	56
Ще трохи — і літ юнацьких	57

Д О Ч И Т А Ч І В

Відзиви про цю книгу
просимо надсилати на адресу:
м. Київ, вул. Ворошилова, 3.
Видавництво ЦК ЛКСМУ «Молодь»,
масовий відділ.

Костенко Лина Васильєвна. Лучи земли. Стихи.
(На украинском языке)

Редактор *A. М'ястківський*
Художній редактор *I. Манець*
Технічний редактор *H. Тимчишина*
Коректор *H. Тихонова*

Здано на виробництво 1.X.1956 р. Підписано до друку 3.XI.1956 р. Фіз. друк. арк. 1,875. Умов. друк. арк. 2,19. Обл.-вид. арк. 1,88+1 вкл.

Тираж 6000. БФ 19368. Зам. № 1035.

Ціна 1 крб. 30 коп.

Видавництво ЦК ЛКСМУ «Молодь»,
Київ, Ворошилова, 3.

Друко-хромолітографія «Атлас» Головвидаву
Міністерства культури УРСР, Львів, Зелена, 20.

1 крб. 30 коп.

« МОЛОДЬ »